

Eagarfhocal

Séamas Ó Neachtain

Leabhar lámhscríbhinní de chuid Chumann Carad na Gaeilge

cad a sheasfaidh agus cad a bheidh caillte, cad a mbeidh tionchar aige agus cad a chaithfear ar leataobh. Is minic nach mbíonn aon fhios againn cén tionchar atá againn ó lá go lá ar ár gcairde agus ar dhaoine an lae inniu. Ach pé rud a dhéanaimid, tá seans ann go ndéanfaidh sé a mhaith do dhuine éigin. Mar a dheirtear, **is olc an ghaoth nach séideann do dhuine éigin.**

San eagrán seo, féachaimid siar ar an aimsir chaite, ach féachaimid ar chúrsaí reatha agus chuig an todhchaí, freisin. Tá snaidhm ann a cheanglaíonn iad go léir le chéile. Dírimid ar eagrais ar leith ag a bhfuil stair, beocht reatha agus todhchaí dóchasach - **Oideas Gael**. Tá an t-eagrais sin ar an bhfód le breis is 25 bliain, agus guímid gach rath orthu as seo amach. Ceiliúraimid leo san eagrán seo a mbíonn ar siúl acu. Tá tuairisc bhreá againn ar na himeachtaí thall sa Ghleann le Gearóid Ó hAiníde, atá ina chónaí sa Bhrúiséal. Agus nuair a bhí a fhios agam go mbeimis ag díriú ar an nGleann san eagrán seo, d'iarr mé ar Liam Ó Cuinneagáin píosa a scríobh dúinn, agus bhí sé toilteanach cur síos a dhéanamh ar na Gaeil ar fud an domhain a bhfuil ceangal acu le hOideas Gael. Tá an t-alt seo bunaithe ar chaibidil den leabhar iontach a luann

Is iomaí rian a fhágaimid inár ndiaidh, agus a fhágann áiteanna is daoine orainne. Ní chreidim go mbíimid scartha ó na laethanta a chuaigh thart ná ó na daoine sin go huile is go hiomlán. Braithimid iad sna rudaí a d'fhág siad ina ndiaidh, ina gcuid smaointe atá fágtha againn, agus sa chultúr a chum siad dúinn. Braithimid iad ina dteanga agus sna háiteanna a raibh cónaí orthu iontu. Ní fheicimid na laethanta atá le teacht, dar ndóigh, ach táimid ag tógáil is ag déanamh na rudaí, ag cruthú is ag roinnt lena chéile na rudaí a fhágfaimid inár ndiaidh, agus a bheidh acusan mar theagmháil linn. Níl gach rud a dhéanaimid tábhachtach, dar ndóigh. Ach ar dhóigh, bíonn gach rud tábhachtach, mar ní bhíonn aon fhios againn

Gearóid Ó hAiníde ina alt féin, *Oideas Gael*, **25 Bliain ag Fás. Go maire siad an céad** (ar a laghad)!

Caitear súil siar ar dhuine dár gcuid féin san alt stairiúil le Séamus Ó Diollúin, as Co. Luimnigh. Duine in Éirinn ag déanamh staidéir ar dhuine a bhailigh lámhscríbhinní Éireannacha i Meiriceá agus a scríobh fúthu in An Gael. Agus a scéal foilsithe in An Gael féin anois... Ní nach ionadh gur mhaith le daoine sa tseanaois an bhís! Ina cholún *Seanchas*, díríonn Gearóid Ó Ceallaigh ar nasc eile idir lucht na Gaeilge agus Meiriceá, i measc sclábhaithe Washington! **Is fánach an áit ina bhfaightear gliomach**, cinnte.

Dírítear ar aos óg an lae inniu san alt le Seán Ó Riain, fiú go raibh sé féin 'ar ais ar scoil.' Ceangal beo beathach idir glúine a spreag an Aontas Eorpach is ábhar dó. Seans gur chuala tú é ag caint faoi seo ar Raidió na Gaeltachta? Is cinnte go bhfuil ról idirnáisiúnta ag an nGaeilge sa lá atá inniu ann, agus is oiriúnach dár n-iris idirnáisiúnta scéal mar seo, cinnte.

Nílím fós ar scoil ach bíim ag foghlaim is ag coigeartú i gcónaí, ag iarraidh an t-irisleabhar is fearr agus is féidir linn a dhéanamh a chur amach gach trí mhí. Is dócha go mbrisim riail

de mo chuid féin san eagrán seo, mar fágaim aoir sách maslach in alt amháin. Chun a bheith cothrom, cuirim cás an duine ar a ndearnadh é in iúl. Ní miste linn an chonspóid mar rud, ach go dtugtar deis don dá thaobh. Déanfar breith ar gach cás i leith, gan ár bpolasaithe ginearálta a athrú go bunúsach - *exceptio probat regulam*.

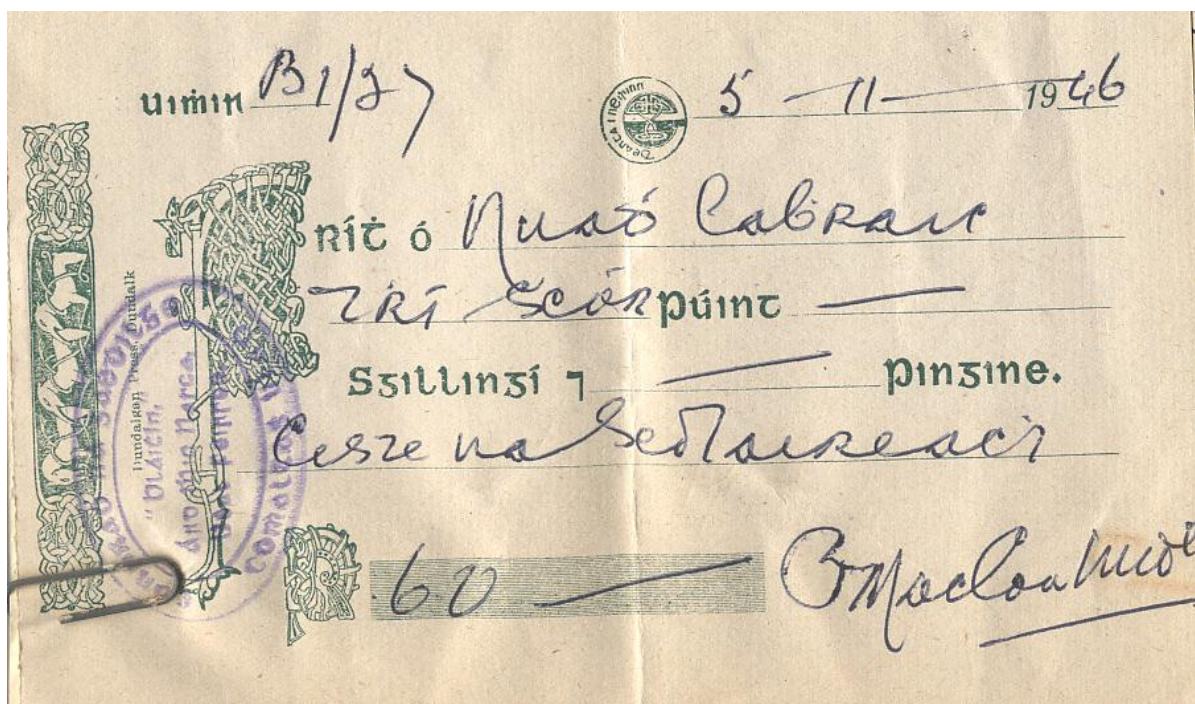
Tá dánta de mo chuid féin san eagrán seo, maraon le dánta le file atá nua dúinn, James Lawless, údar aitheanta atá in a chónaí i gcontae Chill Dara, agus dánta eile lenár gcara Bernard De Brún.

Scríobh Áine Durkin alt breá dúinn faoin seanaimsir agus na siopaí a bhíodh in Éirinn,

agus a bhíodh ag a gaolta féin. Trasna na dtonnta, súl siar, súl siar, freisin!

Tá a cholún faoin gceol againn ó Lugh DePaor agus lámhscríbhinn de chuid Chumann Carad na Gaeilge maraon le tuairisc ó na daicheadaí ar scoileanna Gaeilge eile a bhí ar siúl i nGCC agus áiteanna eile sa tuaisceart. Níl ficsean ar bith againn an uair seo, faraor. An bhfuil scéal ionatsa, a léitheoir? **Ar scáth a chéile a mhairimid!**

Ábhar iontach léitheoireachta ar fad atá san eagrán seo, dar liom, agus tá súil agam go mbainfear sásamh as, agus go scaipfear an scéal faoin iris seo.

Treoracha dár Scríbhneoirí

- Iris atá oiriúnach do gach léitheoir is ea í seo, fiú daoine óga. Mar sin, má bhíonn aon rud gáirsiúil ann, ní mór nach dtuigfeadh páiste é. B'fhearr a leithéid a sheachaint mar bhunphrionsabal.
- Iris a bheidh measúil do gach éinne is ea í seo. Mar sin, más ábhar conspóideach atá idir lámha agat, ní mór duit a bheith cothrom agus gan mhaslaí, agus más féidir, an dá thaobh a mhíniú ar shlí nach gcuirfeadh isteach ar éinne. B'fhearr an chonspóid a sheachaint, má chuireann sé isteach ar dhaoine, ach níl aon chosc ar a leithéid, má dhéantar go béasach measúil é. Ní fhoilseofar aon rud díspeagach.
- Ní iris acadúil í seo. Tá suim againn in ábhar ar bith, ach is lucht léite ginearálta atá i gceist, agus mar sin, ní mór go bhfuil stíl tarraingteach spráúil ann.
- Ní mór gur fíricí iad na fíricí a luaitear, dar ndóigh. Agus aon rud a mhaítear, ní mór go mínítear é chun bunús a chur leis (gan a bheith leadránach).
- Is leis na húdair féin a gcuid tuairimí, agus ní chuirfear ladar an eagarthóra isteach orthu sin. B'fhearr scéalta ná tuairimí, ámh.
- Is fearr a bheith dearfach ná diúltach i gcónaí, más féidir. Scríobh mar a scríobhfá do chara.
- Is fearr linn ábhar nach raibh i gcló cheana, fiú ar an idirlíon.